

3 Osta kłk waludzie
ct. (6 hal.)

PRENUMERATA
w Kmhórw i Podgórze pomszanie
1 k. 40 h.
za odwołaniem do domu depozitu się
30 halery.

Na przewoźnikach k. 1. 100.

Przemysłowcy za grunty:

1 kł. 20 km, 2 k. 20 ct, 1 m.
miesiącznie.

NOWINY

DZIENNIK ILUSTROWANY DLA WSZYSTKICH AGENCTWA SOKOLOWSKIEGO
Polska Warszawa 2

OOŁOZENIA

za wiersz polito, 16 hal., za kadł; za wiersz nar. 12 hal., 3 kroka odgłozenia po 4 hal. od wiersza (młotek 40 hal.). Nadawane za wiersz polito wy 20 hal., spody na kadłej stronie po 2 korony — Załozniki 20 koron za 1 rok.

Inseraty prowadzi w swoim zarządzie p. Maryse Haperyze.
Administracja „NOWINY” Zaczeka 7, od 9—1 w poł. i od 2—6 popołudnia.

Na Lewów skład i ekspedycje
AGENCTWA SOKOLOWSKIEGO
Polska Warszawa 2

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Kmhów, ulica Baszarska 1. 7, Telefon 818.
Haperyzye w drukarni Jozefa Plechera.

Redaktor naczelny:
LUDWIK SZCZEPANŚKI.

Wiadomości satnia, telefonicznie listownie przyjmują redaktora (telefon 913) od godz. 7 rano do godz. 8 wieczorem. Reklamuj się zwraca się.

„Nowiny” wychodzą codziennie. — Cena numeru 3 ct. (6 h.) — W poniedziałki i dni poświęcone 2 centy.

Otwarcie Dumy.

Historyczny dzień 10 maja przyniósł Rosji otwarcie pierwszego parlamentu.

Bez względu na to, jakie będą losy Dumy, dzień 10 maja pozostanie epokowym dla historii Rosji. Zaczyna się nowa era dla tego państwa — i dla nas, którzy z Rosją jesteśmy związani. Pierwsza parlamentarna reprezentacja caratu ma powagę i siłę, ho za nią stoi cała opinia publiczna w Rosji, a otacza ją też sympatya całej kulturalnej Europy, której oczy zwrócone są dziś na Petersburg. Nawet ślepy, brutalny i głupi rząd carski nie odważy się tak łatwo targnąć się na Dumę — a jeżeli by zaś to uczynił, popełnie nawet umiarkowane i chwalebne zywioły na drogę rewolucyjną.

Ogromna większość w Dumie ma stronnictwo kadetów, do których przylgają się postawia politycy. Stronnictwo kadetów wypowiedziało rządowi wojnę i dobitnie podnieśo żądania swobody i praw konstytucyjnych.

Telegraf doniesie nam o przebiegu otwarcia Dumy. Już dnia 9 maja gurgazkowy nastroj panował w Petersburgu. Władze, w obawie zamachu na cara, który jachtem z Peterhofu przybył do Petersburga, zamknęły wszystkie mosty na Newie, i wogóle nieślychane poczyniły za-

rażenia policyjne. Dostęp do gmachu Dumy jest poddany najściślejszej kontroli. Dziennikarze otrzymali tylko 35 miejsc, a z tego roszyaj 13, policy korespondenci 2 miejsca.

Agencya petersburska donosi 10 maja: Petersburg. (Pet. aj. tel.). W mieście niosobnie uroczyste. Domy przystrocone w ulicach ruch znaczny. Szkoły, hanki i urzędy zamknięte. W cerkwiach odprawiono uroczyste nabożeństwa. Jeno carska przybędzie jachtem z Peterhofu. Mosty na Newie zamknięte, ruch okrętów wstrzymany. Dzienniki ogłosiły uroczyste artykuły z powodu otwarcia Dumy.

Jak słychać na pierwszym zwozwojeniu posiedzenia Dumy (11 maja) postawiony zostanie wniosek o amnestyę i przyjęte zostanie przez akłamacyę. Jeden z przywodów kadetów, energiczny, wolnomyslny Ródzew wystał z ostrą krytyką ogłoszonych ustaw zasadniczych, jako sprzecznych z manifestem z 30 paździer. i wzwiał rząd do ich zniesienia. (Kadeci uchwalili taką rezolucyę na jednym ze swych ostatnich posiedzeń). Następnie Duma zajęła się kwestyą narodowościową i zatała zniesienia stanu wojennego; wreszcie przystąpiła do kwesty agrarnej.

(Patrz telegramy na stronie 5-6j)

Z KRAJU.

Z Zakopanego. Dzieńego dr Chramiec zszesnował z gódnioi wójta zakopiańskiego? Ho się obraci na Wydział krajowy z powodu kontroli g-opodatkii gubniej i smartwłs powedu wykrztych nieporządków. Mianowicie delegat Wydz. krajowego p. Frydman wykrył brak przesła 1000 kor. w funduszu asterwarkowym. Wójt pokrył zatus te braki i oddał winnego funkcyonarusza Wilhelma Kropotowskiego. Są jednak jensose inni poddzraoi o malwersacyę. W Zakopanem są dżąd powzeshenie, że rezygnacya wójta jest jeno k. medyą.

Z Tow. Iatrzanskięgo. Zarząd Oddziału Bahiögörkiego Tow. Iatrzanskięgo zarządził i wprowadził w życie, dla wykopy Ietników i turystów, dwa bezpłatne biura informacyi — to: dla Miskowa, kierownik p. Kacyan Ludwik i dla Zawol, kierownik p. Wolał Edward, właściciel hotelu Dworec Bahiögörski Oddział Bahiögörski otoczy opieką Bahiögör górę i spodiowia się, że milosiyi nastaych gór. Iieanie wpiwywać się będą w osale członków i w ten sposób szlachetne cełe towarzyszywa popierają.

W Bochni zmarł 5 h. m. prof. sekoly realnej w Krakowie Franciszek Znamirowski w wieku lat 56, od roku emerytowany z powodu złego zdrowia. Pogrzeb, w którym wzięła udział delegacya profesorów i skoly realnej w Krakowie i niezmiłw teje skoly, oraz grono bocheńskich profesorów, odbył się 8 b. m.

Partya krokietu.

(Z wozach woiensennyh).

Krokiet jest zawsze najpopularniejszą grą na światem powietrzu. Tennis wyzna go specjalnej nauki, specjalnych przygotowań, specjalnego stroju i, pomimo rozpowzesheniunia, został jeszcze grą bardziej elegancką, mniej popoistia. Pudo, z krokietem znajdziemy, czytelniku, prawie wszędzie na wsi, prawie na każdym letnisku mieszkaniu. A i o plac do gry łatwo. Kilkanascie łokci kwadratowy gruntu równego — dla niewybrzdnych a zapalonych amatorów może być plac nierówny, a nawet pokryty drzewami, które stanowią tylko jedną przeszkodę więcej — i gra gotowa. To też krokiet — to gra licznych

rodzin i usposobień prostych, niewymagających

„Wjechałem na kilka dni na wieś. Guracy dzień letni miał się ku schyłkowi. Ochłodziło się nieco. Po podwieczorku wyszedłem wypalić cygaro pod starymi karczami. Przedemną rozpostarli się do brzo ubity, podłużny plac krokietowy. Przypomniałem sobie, jak go urządzałem przed laty trzydziestu z górą. Wówczas krokiet był jeszcze zupełną nowością. Iżeł to uprzedzeń rodzinnych trzeba było zwalczyć, zanim się zdobyło ten kawałek gruntu pod nową grę. Pierwszy, maleńki kawałek placu trzeba było samemu wyrównać, wygracować. Potem, z roku na rok plac rozrastał się na koszt gruntu pod jarzynny, które rosły dokola. Teraz walka toczyła się z ogrodnikiem starym, który kłął na czem świat stoi nową grę, „co to

ją Niemcy wynisilił”. Ale nie nie pomagało. Znalazł się i kwir do wysypywania placu, ubito go, oddano nawet pod opiekę starego ogrodnika. Filozoficznie pogodził się z losem, utrzymywał nawet plac bardzo porządnie.

A dziś? Już drugie pokolenie grywa w krokietu na tym placu, a trzecie, czołgając się, bawi się kulami. Jak ten czas leci... Rozmianowa przetrwał mi głosny gwar młodych głosów. To amatorzy krokietu, kharystajac z chłodu przedwieczornego wylegli na plac boju... bezkwarowo. Z pewną uroczytostyą stają stare pudło, które pada na ziemię z jękiem i brzękiem tełastawa. Prędko wydobywają bramki, paliki, odmierzają odległości. Po chwili na pustym poprzednio placu w majestatycznej symetryi wznoszą się bramki i paliki z „dyabłem” czy tam „dzwonem pośrodku”.

„Ale oto najmłodszą z grających odwró-

KUFRY, TORBY, NECESSERY,
Peleryny i Płaszcz nieprzemakalne

POLECA

Zdzisław Zdanowicz
Kraków, Sławkowska 1. 3n.

Wadowice. Dnia 6 maja b. r. odbyło się przedstawienie amatorskie w sali „Sokoła”, otwarciem tutejszego Stowarzyszenia „Zgoda”. Na program wchodziły się dwie sztuczki: „Zjazd koleżanki” oraz „Majster i celestynki”, odegrane przez Kółko amatorskie pod reżyserją p. Kotlarczyka.

Amatory wywiązały się ze swych ról bardzo dobrze, między innymi wyróżnił się pp.: Kotlarczyk, Kutyłka i Kublin, Górniewicz, Fronc, Banas i Döringer oraz panie Węgrzakowa, Cęplarska, Lempartówna, Döringerówna, Nowakowa i Warzechówna.

Nadmienić jednak należy, że w naszym mieście sala „Sokoła”, jak poprzednio, tak i tym razem świeciła pustkami.

Rzeszów, 6 maja 1906. (Uroczystość 3-go maja. — Teatr Mielewski.)

Wesnym rankiem swiastowało rażne dźwięki muzyki łączonkiej straży pożarnej uroczystą rocznicę 3-go maja. O godz. 9:30 odbyło się nabożeństwo w kościele parafialnym, podczas nasykował się pochód przed gmachem „Sokoła” i ruszył niela Kościuszki ku pomnikowi Kościuski. Pochód otwierała kapela łączonka, za muzyką podążali koleją: oddział rezerwowej straży pożarnej, oddział Budniwojów, duchowieństwo, szkolstwo, stowarzyszenie „Gwiazda”, młodzież seminarjalna i gimnazjalna z własną orkiestrą, reprezentacja władz, rada miejska i nieprzebrane tłumy publiczności. Pochód zamykała bar-dony wioślarka na koniach z polem Bajerem na czele. Pod pomnikiem przemawiali pp. Kropulski i Nief i zdążyli w imieniu „Sokoła” i „Gwiazdy” u stóp pomnika wieść. Pochód rozwiązano o godz. 1:30. Wieceorem odbył się uroczysty wiecór w „Sokoła”.

Od kilku dni gości w Rzeszowie teatr A. Mielewskiego. Grano już Gorkiję „Dzieci słońca”, Hejermanna „Nadzieja” i komedję Matkowskiego „Jadisia”, Jeteli i publiczność dopisze na p. Mielewki zamiar pozostać w Rzeszowie jeszcze na kilka przedstawień.

Z Jarosławia donoszą: Wsley zjadł kółko rolniczych z całego kraju odbędzie się w Jarosławiu 3 i 4 lipca na zaproszenie dwu mielejskiej. Przewodnictwem k-mieteta gospo-darskiego, dla przyjęcia uczestników zjazdu, objął ks. Jerzy Czartoryski i burmistrz dr Dietrius.

Z Białej piszą nam: Kandydat na preła do sejmiku miasta Białej dr Battaglia, od-biwał w tych dniach konwentyki z fabrykantami niemieckimi. Niemcy, którzy w Białej mają stanowczą większość, obiecali po-przed kandydatem p. Battaglia.

W najbliższych dniach-ma tu nadejść no-minacja nowego proboszcza w miejsce ś. p. ks. Hamerlika. Godność tę ma otrzymać — jak twierdzą ogólnie — ks. Rychlik.

„Najbliższe postaje wystawy ruchomej” i wiece przemysłowe, urządzone sta-niem Ligi Pomocy Przemysłowej — odbędą się w Żydaczowie a dniach 12 i 13 b. m. (wiece 12 o godz. 11 przed południem), w Haliczu 14 i 15 b. m. (wiece 15 o godz. 3 po-południu), w Boleszowicach 16 i 17 (wiece 16 w południe) i w Brzeżanach w dniach 19, 20 i 21 (wiece 21 po południu).

Z CARATU.

Chłopi rejsyjscy w Dumie.

Chłopów rosyjskich w Dumie jest mnogo, większość niepiśmiennych. Nie wszyscy je-dnak dadzą się użyć za narzędzia. Część od-znacza się wrodzoną inteligencją i wie, co dolega społeczeństwu.

Jeden z korespondentów tak opisuje swe wrażenia, jakich doznał słuchając przemowy jednego z przywódców chłopskich, Nazarenki.

„Wstąpiłem wreszcie na mównicę Nazare-nka. Począyna mówić. Co za rozko-!!!... Ten prosty chłop charkowski jest wrodzonym se-wcą. Za prosty chłop, to aż biele od niego. Wysoki, czarny, obnaly, sylant, co chwila jakby niepoprawny frazes wyziera, co chwila wyrymka mu się chłopskie słowo. Cicho nastę-puje wreszcie, podążając przez swoją świad-ność i siwosność, walcząc na brak kultury, przynajmniej tej kultury, jaką daje czytanie politycznych dziełników. To, co mówi, jest oderwane. I idzie od tego, co mówi, wiara pro-ste głęboka i natłum w swoją isyę. Mówi w obrachach i w dyalogach. Przecni stłacha cza odrazu na wieś i stawia go między chło-pami. Opowiada rozmowę swoją z wyborcami. Potem rozmowę z agronomem urzędowym. Potem rozmowę z popem. I z każdej tej roz-mowy wychodzi jasna konkluzja jakąś, nby

sama z siebie. A wszystkie te dyalogi są jędrne, żywe, plastyczne. Pełno w nich lier-rackiego talentu i szczeroci oratorskiej”.

Poglądy Nazarenki ogłosi niedawno w for-mie wywiadu jeden z tutejszych dzienników. Sprowadzają się one wte dy do jednego głów-nego motywu: Ziemi! Było to przed kilka dniami. Obecnie, w mowie Nazarenki, grają już dwa motywy — i oba jednakowo silnie, jednakowo imperatywnie: Ziemi i nauki! Zdaje się, że ktoś zdążył się rozświecić tę głowę; wpadł tam może jeden promyk tyłko światła. Ale światłoko to padło na grunt dziwnie bogaty. Nazarenko mówi o potrzebie nauki w tak samodzielnym, oryginalnym i obrazowym sposób, jakby tego nie potrafił za-den z zawodowych mówców.

A o chłopów już tuczy się wojna. Przy-jedźżają oni do Petersburga, z gotową, jak się pokazuje, instrukcją o.l. gubernatorów. Wypłacając im pieniądze na drogę gubernato-rotorowie mówią: „Zwrócić się tam do wiele-kiego Jeropina, to was pobyt nie będzie nie-kosztował...” Ten Jeropin, który się podjął ciemnej roli, to ostawiony białostocki urzęd-nik, znany z wyborów groździeńskich.

Przyszykowano na rok Tuarskiej i Ki-rosnej lokal dla chłopskich partów. Za bez-cen, oszczędnie. Chłopi się tam mieszczą, ale takie dobrodziejstwa wyją się im podej-rzanie. Kręcą głową nieufnie i czekają, jak będzie.

Na początku, kiedy „niejaki Jeropin” chciał się dostać uli ich zebranie, odpowiedziano mu bez żadnej ceremonii: „Uitrujana!”... Z drugiej strony kilka włościan wiedz-nych, o co chodził Aladziej Ankin, Bystrow, Lebiediew i Osipto, organizują partję na własny ład, bez opieki biurokratyjczy.

Spadł na brak potrzebarki inny rodzaj Je-ropina, podobak intyngant, Zaplotnyj. Wodzi on w miejsce dwunastu niepiśmiennych part-ów podolskich, jak gwałtor gest.

Księżna — halogowatą złodziejka.

(Szczególny wypadek choroby, zwanej kleptomanią).

Lokaj księżni Wrede na zamku Base-dow doniósł właścicielom różnych wielkich

ciła się — to rozdawanie młotków. Naj-ważniejsza chwila. Od przypadkowego składu partii będzie zależało zwycięstwo. Kolory niebieski, brązowy, różowy, żółty, zielony, czarny, czarny i pomarańczowy jut rozlosowano. Nadśledził dzień wielkiej walki. Rozebrano wszystkie osm kul. Ten i do skrzywano. Wypadło tak, że trzy panie i jeden pan grają przeciwko jednej panii i trzem panom, wśród których jest najlepszy gracz. Panie nie lubią grać ze sobą swarzą się nieustannie; nikt w tym obzbie nie chce słuchać niezłego kierownictwa. Stąd niezadowolone, poparte imięj lub więcej powadkami natury e rotacyjnej, drobniei zwiadkami i t. d.

Ale oto gra się rozpoczyna. Pozwajmy grać.

Niebieski. Ma krótki wzrok i nosi binokle. To nie jego wino, a przeciż stano-wi wielki brak grze. Przed losowaw-aniem, każdy w głębi duszy prosi Boga, aby nie grał z nim razem. Zaczyna wła-snie. Ustawia kule, bierze młotek do ręki. Przysnął sobie, że dziś zadanie wszyst-kich i po raz pierwszy w życiu przejdzie odrazu dwie pierwsze bramki. Ale nie z tego. Przesełł pierwszą, minął druga i... znalazł się na przeciżwłym końcu placu. Podczas gry wicznie się myli co do kuli, polyka się o bramki, nigdy nie wie, gdzie

jest jego kula. Jednym słowem Niebies-ki i jest nieznośny.

Różowa. Jasna blondynka. Ciagle się śmieje ze wszystkiego. Kiedy schyla się, aby uderzyć kulę, wicy spadają jej na oczy. Zanim uderzy, z dziesięć razy od-garnia je, nie dziwne, że uderza niez-byt wiernie. Kiedy przejdzie bramkę, al-by trafił kula, wybucha perlistym śmiechem i podskakuje. Jeteli spotka ją niepowiedzenie pozostaje obojętną na li-zencie żarciki i gorzką ironię współgraczy. Odwraca się na piętach i biegnie pod ka-szany na chwilę flirtu, potki znnowu jej koleje nie nadzieje.

Brązowy. Nieco pretensjonalny. Gra-jąc, trzyma młotek w jednym ręku, bo taka jest metoda angielska. Twierdzi, że w ten sposób najlepiej celuje. Ale złośli-wi twierdzą, że za to... najgorzej tra-fia. Wycelował właśnie i minął o kółkie ku-łę, którą miał trafić. Niemniej jednak in-i w gracie mają dla niego powiew szczer-ności. Zwrócić do metodin angielskiej.

Żółta. Bardzo słodka i dobra osoba. Szatynka z widoczną skłonnością do lya. Gra bardzo uważnie, stara się jak może słucha wszystkich rad. Ale prześła-duje ją ciągle niezszczęście. Kula jej znaj-duje się zawsze na drodze innych. Wic-znie ją odylają na koniec placu. Przyj-

muje to z rezygnacją, biega z miejsca na miejsce, nie kłoci się, nie denuruje, nie jest ani zadowolona, ani niezadowolona. Wobec doskonalą kandydatka na żonę. Cóż, kiedy młot się jakoś poznać na niej nie mo-że. Ku końcowi gry nie wygląda co praw-da korzystnie, zacerwieniona, spoczona, z włosami, przyklejonymi do czoła, jakby ją tylko co z wody wyciągnęto.

Zielony. Bazarwanukowo najlepszy i doskonalny gracz. Doirzaj trafia i dobrze kombinuje. Przy sprzyjających okolicz-nościach może skończyć partję od jednego uderzenia. Po drodze pomaga swoim, roz-syła przeciwników. Na każdą odległość trafia kule i przechodzi bramę. Przeciwni cy szanują go i boją się. Współgracze słuchają go bez szemrania. Jest to kierownik partji zwany i uznany.

Czerwona. Ma lat piętnoście i da-remnie doład upomina się u mamy o du-gą suknię. Jest ulubienicą wszystkich. Enfant terrible. Nigdy nie słucha i gra, jak sama chce. Często zrestła na graczy. Nikt się nie gniewa na nią. Liczą się z nią w jedynym i drugim obzbie, bo ma dobry słuch, wszystkie wie i w da-rym razie umie się odgiąć kulienka. Po za-tem: czerwona krótka sukienka, szlaczka, biółkowe, strzelające oczy i długie, złote pukle. Co to będzie, kiedy dorosnie...

europojejskich hotelów, że pani jego, księżna Wrede ukradła w tych hotelach mnóstwo srebrnych szalików, szalików, tac itp. przedmiotów ze srebra, które karała swej damie do towarzysza zapokować w kufry. Na zamku Basedów miały się według doniesienia owego lokaja, najwzrostem Wilhelm Glase, znajdować dwie szkrzynki pełne pokradzionego srebra. Rewizya, podług polecenia nieobecności pary książęcej, potwierdziła w zupełności oskarżenie.

W tej sensacyjnej sprawie piszą z Berlina:

„Znalezienie skradzionych sreber na zamku Basedów, zamieszkałym przez księżną Wrede, dotąd nie jest całkiem wyjaśnione. Skradzione srebro pochodzi z zastawy stołowej rozmaitych hoteli, jest jego oznaczenie wiele, ale nie brak między skradzionymi przedmiotami także szklki lub innych przedmiotów imitacji srebra. O kradzieżce powiada jest księżna Wrede, mająca cierpieć na kleptomane.

Księżna Wrede, liczący obecnie lat 56, ma być człowiekiem spokojnym, dobrodusznym i znacznym i ma sosać w urzędowaniu słuszkach majątkowych. Rozwodził się z pierwszą żoną, ożenił się w Argentynie z wdową, senorą Carmen Dolores z domu de Alvear y Pacheco, po pierwszym mężu de Benier. M. ona być neurasteniczną w najwyższym stopniu; nie znosi żadnego oświecenia, służbę traktuje jak niewolników, ma dwie mulatki w służbie, które kładzą odber jej rozpakowania, a tak samo i mają musi jej w zupełności ulegać.

Z powodu takiego jej charakteru wszystkie stosunki towarzyskie z księżstwem Wrede zostały porwane i księstwo Wrede ciągle przebywało w podróży; obecnie znajduje się w Madrycie gdzie zamierza dłużej zabawić. Podróż swoje odbywał księstwo zawsze dostojnie, z liczną służbą i punktualnie płacił wszystkie rachunki. Jeżeli więc jest prawdą, że księżna w czasie tych podróży kradła po hotelach każdy srebrny przedmiot, jaki jej wpadł w ręce, to nie mogła tego czynić z chęci zysku, gdyż wartość skradzionych przedmiotów nie stała w żadnym stosunku do ich wydatków.

Najbardziej podejrzany jednak jest to, że na zamku Basedów, który, chociaż w nim rzadko kiedy księstwo przebywali, uważał się ich stałem zamieszkanym, znalazłom przyrzędy do topienia srebra. Zamek Basedów został opieczkowany sądownie, a zabrano z niego do depozytu sądowego dwie szkrzynki kradzionych sreber i owe przyrzędy do topienia srebra.

Pracując ks. Wrede zaś, bawiącym w Madrycie, wytoczono dochodzenie karne. Do postępowania karnego przyłączyło się onegdaj jeszcze dwóch właścicieli hotelów w Berlinie, w którym podczas pobytu w nich księżnej zginęło wiele zastawy srebrnej. Księżna miała mieszkać nie tylko w hotelach, ale także po restauracjach i cukierniach i wogóle wszędzie, gdzie się znajdowała i gdzie podpadł jej pod rękę jakiś przedmiot srebrny.

W sieci pajaków.

(Dokończenie)

Takie stosunki kredytowe panują po wszech galicjijskich.

Jest to sposób na ukrócenie działalności pajaków? Ustawa przeciw lichwie z 1881, która zrazu w kołach lichwiarskich wywołała popłoch, jest bezskuteczna, bo dotyczy jeno mów pożyczkowych, a lichwiarskie, jak widzieliśmy, mają dość wybiegów, aby pożyczkę otonić kontraktem kupna i sprzedaży, najmu i t. p.

Dr Caro proponuje szereg środków ustawowych ku obronie dłużnika przed pajakami.

Przedewszystkiem należy rozszerzyć ostatek w ojęcie lichwy. Lichwa zachodzi w d. jeżeli niestosunkowość wzajemnych usług wierzyciela i dłużnika staje się tak duża, że doprowadzić może do ruiny majątkowej dłużnika. Wszystkie podjęzane interesy, jak oddanie gruntu w zastaw, kupno na lata i t. p., mogą zatem podciągnąć pod ojęcie lichwy.

Dalej potrzebnem jest, aby sądy nie rozstrzygały się względem lichwiarzy niewłaściwą pobłażliwością, lecz przeciwnie su-

rowemi karami gnębili lichwiarskie pajaki.

Dr Caro pisze:

„W Galię, tym klasycznym kraju li chwy, gdzie każda wiosna, każdy przysiółek, jest dogodnem polem operacyjnym dla lichwiarzy, zapadło w latach 1888 do 1886, najmniej 12, a najwięcej 47 wyroków potępiających za występki lichwy. Gdyby tytuł było tylko lichwiarzy! Przy wymiarze kary sędziowie w 72-06 pr. wypadków korzystali z prawa nadzwyczajnego łagodzenia kary, orzekając kary pozbitej miesiąca areztu, a w 1911 pr. wypadków, korzystali z prawa nadzwyczajnej zamiany kary, porzeczając na karze więziennej. Ta niewczesna pobłażliwość się d. do dzisiaj porażała w związku z wyniesione mi przez nich z ławy uniwersyteckiej za satami szkoły manchesterkiej, (tudzież ze słobem w naszym społeczeństwie poczuciem powszechnej solidarności).

„Byłoby też dalej do zyczenia, aby w razie skazania za lichwę lub oszustwo, sąd wyrokujący orzec mógł jako karę do datkową zakaz zamieszkania na wsi“.

Wydaje się to drałkoniem projektem, ale jedynie w ten sposób możnaby oczyścić wiesz z pijawek, które jak praktyka wskazuje, nawet po odsiedzeniu kary za lichwę, nie przestają się potajemnie trudnić swem rzemiosłem. Również ograniczenie zdolności wekslowej u analfabetów powinno być w drodze ustawodawczej przeprowadzone.

Dr Caro żąda wreszcie, aby postanowienie, iż kontrakt może zostać zerwany z powodu „pokrzywdzenia ponad połowę wartości“, miało cełną prawę publicznego, którego nikt zresztą się nie może.

W ten sposób możnaby, zdaniem dra Caro, w ustawodawczej drodze ograniczyć lichwę. Ale na taką reformę ustawy długo przyjdzie czekać!

A zresztą czyż ustawa sama zaradzi złemu?

Sanacja stosunków może przynieść jedynie reforma kredytu właściwsiego. D. chłop będzie zmuszony w braku innego kredytu szukać pomocy u lichwiarzy, dopódy akcyja ustawaowa nie wiel-

Czarny. Atlela, tracący bezużytecznie siły. Wali młotkiem i zawsze idzie za daleko. Wprost straszny przy odkroktowytowaniu, ale na szczęście rzadko fraża. Kiedy wymachuje młotkiem w powietrzu, robi wrzawie kamieniarza, rozbijającego odbrzyźliwej glazy Czasami, przez omyłkę, odryła kulę przyjacielską, byle mocno uderzyć. Wówczas spie się na niego grad wyrzutów, które przybijuje dobroduszenie, z wyrazem szczerego żalu na dźwięk poczciwej twarzy. Nie łatwo wyprowadzić go z równowagi.

Pomarańczowa. Smagła brunetka z nieco ostrymi rysami. Sienna figura, opięta w elegancją sukienkę z surowego jedwabiu Gra również dobrze, jak Zielony; j; jak on przywodzi swoim doskonale i robi mu tyle złego ile tylko może i wzajemnie. W kroczeniu są się to dwaj nieprzejednani wrogowie. Mówią o ich bliźnich żaręcym.

Płac rozbrzmiewa wesolym gwarem młodych głosów. Krzyżują się złośliwie uwagi wybuchy śmiechu, zatarła kłótnia...

- Pani Niebieski, na pana kolej.
- Gdzie moja kula?
- Znowu nie wie...
- Niech pani staje na pożyczki.
- Gdzie?

- Przed dyablem, naturalnie...
- Kiedy zdaje się, że już przesłama.
- Skądże znowu... to trzeźwia brankę...
- Znowu nie trafił! Jesteś niemoliwy...
- Ciągle przeszkadza cię.
- Przepszłam, tak nie można, posunął ku o cal...
- A ty nie posuwatas?
- Jak mamę kocham, rzucę całkiem grę...
- Patrz, patrz, Zielony jest ruworem.
- Powiadam ci, że w Anglii...
- Co tu głowę zawracasz! Ngdy nie byłęś w Anglii. Bierz dwa ku i choź do mnie...
- Niech pani nie staje na drodze Pomarańczowej.
- Życie się przykryło... Ciągle mnie wszyscy odsyłają...
- Nie trać pan, napewno nie.
- Niebieski, naturalnie, przedchodzi ciągle drugą bramkę...
- Ciągle tylko biegam po placu...
- Pani myśli zawsze tylko o sobie... To niecznośne... Trzeba pomagać innym...
- Ale nie bis.
- Cicho bądźcie, zaraz ją obięję o pałik...

— A jednak, mówię ci, że w Anglii...

Słone już zaszło. Na ziemię schodzi coraz gęstszy zmierzch. Ze dworu dochodzi odgłos dzwonka, wzywającego na wieczerze licnych domowników i gości. Najbardziej zapaleni gracze pozostali jeszcze pod katanami. Postano po kilka świec. Migotają światła, uwiązają się po placu, oświetlając pojedyncze kule...

Ale we dworze starsi się niecierpliwią i ślą srogie posły na plac boju. Ultimaatum — nie dostaniecie wieczery. Rozżalone niedobitki, ociągające się, dają do domu. Partya znowu nie rozstrzygnięta. Dyskusya wre zaciełka i ciągnie się jeszcze przy stole, na przemian z krytyką rozgrywkę ostatniego robra wintana...

Na placu pod katanami pusto i cicho. Z za lasu wyjrzał ciekawie księżę i przekrzywno sceptycznie patrzy na to, co widział już miliony razy...

Na ławce tuli się do siebie pięściwie para młodych.

- Słychać szepot gorący.
- Więc kochasz, na prawdę kochasz?
- Twoja, twoja na wieki...
- To para nieprzejednanych wrogów zawarła pokój — na cale życie.

pomoc. Dr Caro kończy swoją rozprawę temi słowy:

„Trzeba akcyi społeczeństwa na wielką skalę w kierunku energicznej i celowej reformy kredytu włościańskiego. Aby akcyja taka nastąpić mogła, trzeba przedewszystkiem świadomości złego, która dotąd jest zupełnie niewystarczająca, trzeba, innymi słowy, badania w drodze ankiety miejscowych lub kwestyonaryuszowego połozenia ludności wiejskiej w Galicyi, a w szczególności jej połozenia kredytowego, jej potrzeb i wymagań“.

A my dodamy, że taka akcyja społeczeństwa wiedy tylko wyda należyte rezultaty, jeżeli sama nie chłopi stana na jej czole i sprawie sobie zdadzą za swych potrzeb i za środków, jakich użyć należy w celu zarządzenia ztemu. A najlepszym środkiem ku temu jest oświata. Dopóki chłop posiada ciemnym, dopóty będzie zawsze łupem szlachty.

Co słyhać w mieście? Kraków 11 maja.

KALENDARZYK.

Dziś w piątek Beatrixy panny. — Jutro w sobotę Pankraco. — Pojutrze w niedzielę Serwaco.

Plątk.

Teatr miejski: zamknięty.

Na intencyę postów polskich do Dumy odbył się staraniem grona obywateli solenne nadobrotstwo w kościele OO. Kapucynów wtorek o godzinie 11-tej przed południem, przy licznym udziale publiczności.

Ruch budowlany w r. 1905 w Krakowie. Dyrektor budownictwa miejskiego wygotował szczegółowy wykaz budowlanych i wykonanych i do użytku oddanych w naszym mieście w r. 1905.

Nowych budowli wykonano ogółem 20, przebudowań 8, podwyższeń piętr 9, drobniejszych robót adaptacyjnych 46, dobudowań 39, razem 122. Najwyższy ruch budowlany był w dzielnicy Piasek, gdzie zbudowano 7 nowych budowli, a na Klepexu i Kasimierzu po 4, natomiast w śródmieściu przeprowadzono wyłącznie drobniejsze adaptacyjne (21) i dobudowy (10).

Dość należy, że w bieżącym roku ruch budowlany wszedł się znacznie, prawie dwukrotnie.

Budowa koszar wojskowych. We środę upłynął termin do wniesienia ofert na budowę wielkich koszar dla artylerji na Olazy, obok zakładu k. Lubomirekch. Będzie to liczny kompleks budynków, urządzonych według wszelkich wymagań nowoczesnych, a więc zaopatrzonej w wodociąg, kanalizację, odświetlony elektrycznie i t. d. W koszarach tych znajdzie umieszczenie artylerji, stacyonowana obecnie na Wawelu.

O co do ofert na budowę koszar, wnieziono ich 8, z tego 3 s Krakowa, 3 z Wiednia, dalej po jednej z Tarnowa, i Opawy.

Wydział Towarzystwa kolonij wakacyjnych przysyła uczniom gimnazjalnych i reálnych z Krakowa i Podgórze na bezpłatny pobyt przez lipiec i sierpień b. r. w Porębie Wielkiej koło Maszay Dolnej. Uczniowie, chcący korzystać z kolonii, winni wnieść podanie do Wydziału Tow. kolonij wakacyjnych na ręce pp. gospodarzy klas lub dyrekcji zakładu najpóźniej do dnia 1 czerwca b. r. — załączając:

1. Świadectwo szkolne z ostatniego półroczu;

2. Świadectwo ubóstwa, potwierdzone przez władzę dobową i świecką;

3. Własnoręczną deklaracyę ojca lub opiekuna, że ucznia poddaje rygorowi regulaminu kolonii i że obowiązuje się szacować go w odpowiednią wyprawę i kwotę 5 kor. na nieprzewidziane wydatki, a wreszcie na żądanie kierownika kolonii każdej chwili bezwzględnie ucznia z kolonii odebrać;

4. Dokładny adres rodziców lub opieki.

Każdy z petentów poddać się musi badaniu lekarza Tow. kolonij wakacyjnych, a przyjęci będą tylko wolni od chorób zakaźnych.

Na podstawie tych podań i opinii lekarza i gospodarza klasy rozstrzygnie Wydział Tow. kolonij wakacyjnych przyjęcie najodpowiedniejszych kandydatów w ilości sześciu od wykończonych tegorecznych funduszów. Przyjęci będą zawiadomieni kartką korespondencyjną z formularzem deklaracyi ojca oraz najważniejsze ustępy regulaminu będąc wystawione na tablicy ogłoszeń w zakładach.

Informacyi w sprawie przyjęcia uczniów oddziału gospodarzy Tow. kolonij wakacyjnych prof. Pogorski Wiktor w I szkole realnej od godziny 5—6 po południu.

Opera artysty (smur-b-mandolinowej pod dyrykcyą p. G. Szwankiewicza, art. dram., odbędzie się w niedzielę dnia 14 b. m. w sali klubu pocztowego (dawa Rezerwowa) w Warszawie. Na umieszczony program składa się między innymi kompozycje Chopina, Mendelschona, Verdiego nadto deklaracya panny Ewy Przyborskiej, učenioj p. Przybyłowicza, zaangażowanej do teatru ludowego, która wygłosi wiersz Poe'go p. t. „Dewony“, przy akompaniamencie p. G. Szwankiewicza. Wpółdniału w popisie przyjęli również artysta tenor miejski p. Wiśniewski. — Bilety w cenie 2 i 1 kor., 60 i 30 hal. można nabywać wczesniej w księgarni p. A. Piwarskiego i Sp. przy ul. św. Jana. Początek punktualnie o godz. 7:30 wieczór.

Wycieczka „otwarcia sezonu“ oddziału kalarzkiego „Sokoła“ do Zabierzowa odale się nieopóźniawszy dobrze, tak pod względem ilości osób, jak i zabawy. Kilkadziesiąt osób objecha pociągami do obojczy, a nasi przyjeźdźcy zadowiali widokami nieumiejętności i asypatem, tak w powolnej jeździe na rowerach, jak i w skoku w rzut, w mocowaniach i w gwieńwie za pilką.

Nawet młode panie nie dały się kolezom zawstydzić i świeżeli tryfny w skokach przez sennok. Do dobrej zabawy przyczyniło się niewątpliwie doskonale obszerne miejsce pod Skazą Kmity i bufet obficie zaopatrzonej, a o umiarkowanych cenach. Rzeczywiście przedniebiorca p. Bogacki miał szczególnie pomyślnie urządzenie bufetu w tak urozmaitej, które dotychczas właśnie z braku bufetu nie było należało odwiedzić.

W tym roku wybudowano nawet dwa schroniska na wysepce deszczu.

Z Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń. Od dnia dzisiejszego rozpoczęły się obrady komisji obrachunkowej Tow. Wzaj. Ubezpieczeń celem przygotowania wniosków na posiedzenie Rady Nadzorczej i Zjazd delegatów, który odbędzie się 17 b. m.

Rokowania z czeladzią plekarską toczą majstrowie w dalszym ciągu. We swartek obradowano szczegółowo nad cenami minimalnymi, przechodząc po kolei każdą pozycyę.

Układy zakończą się prawdopodobnie w sobotę. Przeważną część postulatów czeladzi plekarskiej majstrowie przyjęli i uznali, tak, że w obecnych warunkach na strajk czeladników nie zanosi się wcale.

Natomiast bardzo modliwie, że właściciele piekarni będą dążyli do podwyższenia cen pieczywa. W ten sposób polepszenie plac i warunków pracy robotników plekarskich nastąpiłoby, jak zwykle, koSTEM... kosztowność.

Przyezdym miasta, w interesie najuboższych mieszkańców, nie powinno spuszczać z oka tej sprawy i zapobiedz podrożeń pieczywa.

Nieporządku na targu. Od dzisiejszego już czuć zjawisk i na każdym targu krakowskim zjawiają się handlarze z Kasimierza i od godziny 6 rano wykupują drobi i nabiał, tak, że publiczność zmuszona jest później kupować po droższych cenach to, co dopiero handlarze wapanioliżonyli postawiają.

Jest przecież wyraźny przepis, że pracownikom wolno robić zakupy na targu do piero od godziny 11, a nadprzeatroganiem tego przepisu mają uważać władze targowe magistratu. Pytamy się więc, gdzie kontrola?

Nie udsta się sztuka rzucustwa! Jan Winkler prezes I. Tow. wzaj. kredytu w Radomiu, choć był kawalerem, a penyę roczną miał wcale wysoką, bo wynoszącą 1800 rubli, przez prowadzenie życia wytwornego skradł w dług, z których postanowił uwolnić się przez... samstwo. Podrobił więc wcale na 20-00 rubli na narzewisku h. Zygmunta Wielopolskiego z Ostrowa i jego żony i sfalszował list, z którym jako hr. Wielopolski poleca adwokatowi Brześcińskiemu w Radomiu sekwentować pieniądze na ręce portyera hotelu Dresdenkiego w Krakowie. Następnie za urlopem wyjechał Winkler do Wiednia, a w powrocie zatrzymał się w Krakowie celem przyjęcia pieniędzy pod nazwiskiem h. W Tymczasem hr. Wielopolski przypadkowo dowiedziawszy się o sfalszowaniu wekali odniósł się do krakowskiej policji i ta zgłaszającego się do portyera po pieniądze Winklera we wtorek wieczorem przysreantowała.

Po dalszej krętaninie Winkler przyszedł do cyru. Wczoraj został oddawiony do tutejszego sądu karanta, a po ukończeniu śledstwa będzie przesłany do Radomia.

Porwyczu stę: Maryanna Zielenkówna 38 letnia służąca u adwokatów p. Raderów, upomniała przez siostrę żony p. B. za jakiego przewinieńia, rzuciła się na nią z krasalem i szła ciężko w głowę. Zranioną opatrzyło pogotowie ratunkowe, a mającą służyć aresztowaną.

Robotnicy: Józef Chrusiel i Franciszek Droszowski, pochodzący z Galicyi, a pracujący u Kasimierza Melina, właściciela dworu w Kuczwach w Prasnach, zobowiązali się swemu przyjacielowi dostarczyć robotników z Król. Polek. Jako legitymacyie zabrali cudze książki robotnicze pracujących u Melina. Zabrali w Król. Policzniku 26 osób, ale w przejeździe przez Płaszów zostali zatrzymanymi i oddani władzy do ukarania za fałszywe podstawiwanie legitymacy.

Konna policya w Krakowie stanowi niewyczerpany temat dla krakowskich dowcipniści. Przysławcają z mowota krząjących anegdotek kilka. Naprzód pytania i odpowiedzi:

Pytanie: Na co ma uważać na ulicy policyant konny?

Odpowiedź: Na to, aby nie spaść z konia.

Pytanie: Na co ma uważać policyant pieszy?

Odpowiedź: Na to, aby go konny nie przejechał!

Albo zagadka. Co to jest: „Ma dwie głowy, sześć nóg, a nie nie robi?“ Odpowiedź brzmi naturalnie: „Konna policyant“.

Niejednen facet wychodząc z handlu knuwa za potrzebne dobrodusie zapytał się pieszego policyanta: „Panie, a gdzie pan podział konia? Czy pan uciek?“

ROM AROMATYCZNY Litr od **R. Marczyńskiego**
w składzie fabrycznym (Probiernia Floryńska 32). 58 ct. największej w Krakowie i okolicy parowej fabryki wódok. — ZWIĘZYNIEM

Nie brak też i „naciągów” ze strony andrzejów olęknich. I tak: onegdaj na wódecie podgórkim przystąpił politycant konny natrętnie (chłopaka, sprzedającego zapakali i eszmidzi i skłoniłował mu konny z towara. Andrus ze rematy nieustannie siedzi na policyantem i darsi się na całe gardło, wkruszając na stróża bezpieczeństwa publicznego: „Dwa pudska zapatek za cental Szwarc tani, dobrać!”

Świąteczna publiczność gawędzi się na zakłopotanego jeźdźcę i „pękała ze śmiechu”.

Awanturnik. Do sklepu rzemieślniczej p. Reglicha przy ul. Krowoderkiej przyszedł we środę w stanie nietrzeźwym Czapla Dominik, eszadnik rzemieślniczy i w sposób gwałtowny poposał domagać się swrotu jakości 6 koron. Ponieważ Reglich nie miał wobec eszadnika żadnych zobowiązań, odmówił je go śądania. Wtedy Czapla rzucił się z no-

sem na właściciela sklepu i jego żonę, tak że oboje w strachu opuścić musieli sklep. Awanturnik szdemolował wtedy sklep, poniszczyl sprzęty, mięso szrzedł na ziemię i dopiero wtedy opuścił lokal sklepowy. Aresztowany stawił policyi opór.

Zmarli. Stanisław Dorula, słobacz fiłozofii Uniw. Jag. zmarł w 24 roku życia w Białce pod Zakopanem.

Odpowiedzi redakcyi. Wzrusm Panu Alfredowi K., stud. or. w Krakowie. Trzeba się szrówić do Rady szkolnej we Lwowie.

Reportażu teatru miejskiego.

Subota: „Mikotki”, sztuka w 3-eh aktach Art. Schnitzlera.

Niedziela: „Wiele hałsu o nic”, komedya w 5 aktach W. Szekspira.

wszystkich dotychczasowych członków Rady państwa, z wyjątkiem starców i kalek i hr. Wittego. Przesztem mowomym pozostał w ks. Michał Mikolajewicz, czynnym hr. Solski, a wicepreztem sekretarz stanu Frisch.

—o—
Nuw ministeraw rusyjscy.

Petersburg. Ministeraw spraw wewnętrznych zamianowy Stojypin, skarbu Kłokweew nadprokuratorem synodu ks. Szczyński-Szachmatow.

Zamach na Dubasowa.

Moskwa. (Pet. aj. tel.) Stan jenerał gubernatora admirała Dubasowa znacznie się polepszył. O sprawy zamachu jeszcze ciągle nie ma wiadomo.

Bomby.

Mostow n. D. (Pet. aj. tel.) Uwieszono tu na dworcu kolejowym pewnego członka wieksza, w ktoroego kufrze znalaziono 20 na pełnionych bomb.

OTWARCIE DUMY.

(Telegramy „Nowin”)

W Pałacu Zimowym. — Pod strażą wojska.

Petersburg. Wczoraj o godzinie 10 rano przybył tu car z carową z Peterhofu. Para carska udala się z miejsca wyładowania naprzeciw pałacu Zimowego pieszo do pałacu. Okoliczne dzielnice obsadzone były wojskami w paradywnych uniformach. Ruch publiczności częściowo wstrzymano. Przed pałacem Zimowym ustawiono oddziały kilku pułków kawaleryi gwardyi.

O godzinie 12 w południe zaczęła się biała marmurowa sala Jerzego zapelniać. Naprzód przybyli senatorowie i generalicya, potem dygnitarze dworscy, cialo dyplomatyczne, członkowie Rady państwa. A w końcu deputowani do Dumy w strojach z wszystkich stron państwa i wszyscy członkowie stanów. Tuż przed godziną z odegranio hymn rosyjski, wszedł car z carową, a za nimi carowa wdowa i wielcy książęta. Przed ołtarzem, ustawionym na środku sali, para carska ucałowała krzyż, poczem metropolici petersburski, moskiewski i kijowski, przy asyście chóru nadwornego odprawili nabożeństwo.

Car wszedł następnie na tron, obawie carowe w otoczeniu wielkich książek i księżniczek ustawił się po bokach. Car odczytał krótką mowę powitawą, w której życzył powodzenia pracom Dumy. Odezwały się okrzyki hurra! i car, carowis i wielcy książęta wśród ponownych dźwięków hymnu carskiego opuścili salę. Członkowie Dumy udali się do pałacu taurydzkiego na otwarcie Dumy.

Ogłoszenie cara.

Petersburg. (Pet. aj. tel.) Car Mikolaj wysłował do zgromadzonych w pałacu zimowym członków Rady państwa i posłów Dumy następującą przemowę:

Przekazana mi przez Boską Opatrzność piecza o dobro ojczyzny, skłoniła mnie do powołania wybrańców narodu do współpracownictwa w pracy ustawodawczej. Z płomienną wiarą w jasną przyszłość Rosyi witam w panach najlepszych mójw jakich kazałem wybrać moim kochanym poddanyim. Ciężka i skomplikowana praca czeka panów. Sądzę, że miłość was ożywi i złączy, ja zaś utworzonej przezemnie instytucyi niezłomnie strzedz będę, w głębokim przekonaniu, że użycie wszystkich sił w pełnej poświęceniu dla ojczyzny służbie, w celu przedstawienia potrzeb

blizkiego memu sercu włościadstwa, dla oświecenia ludu i rozwoju jego dobrobytu, pomni, że dla wielkości i pomysłowości państwa nietylko konieczna jest wolność, ale również porządek na prawym podstavie.

Niechaj Bóg pomaga mnie i wam.

Powitanie posłów.

Petersburg. (Pet. aj. tel.) Cała droga od pałacu Zimowego do pałacu Dumy była zapelniona publicznością, która ustawiła się po obu stronach ulicy. Gdy pojawili się powozy z posłami, równocześnie odezwały się entuzjastyczne okrzyki hurra! Poslowie całą drogę jechali z odary temi głowami. Przed otwarciem Dumy odbyło się nabożeństwo, które celebrował metropolita.

Środki ochrone.

Petersburg. Od wczoraj przeznaczono do służby przed pałacem Dumy kompanie wojska.

Jak donosi „Nasza Żiźń”, prezydent Dumy ma prawo w danym wypadku użyć tego oddziału dla przywrócenia porządku w pałacu Dumy. Pułki Preobrażenski i Nowoczerkiewski są skonsygowane w koszarach.

Przyjęcie i stronnictwa.

Petersburg. Frakcyja parlamentarna kadetów uchwalila, że złozenie przysięgi i podpisanie formułki przysięgi nie sprzeciwia się przekonaniom partyi, ponieważ użyte tam słowo „samowładca”, nie oznacza „monarchy o nieograniczonej władzy”. Do tej uchwały przystąpiło się 101 członków innych stronnictw lewicy, między tymi 9 Polaków i 11 posłów z krajów zachodnich.

W Królestwie Polekimi.

Warszawa. Z powodu otwarcia Dumy jest tu oficjalne święto. Ulice mają zwykły wygląd. Socyalisci proklamowali, jako kontrmanifestację, strejk, który jednakże tylko częściowo się udał.

W Łodzi strejk jest prawie powszechny.

Przed otwarciem Dumy.

Petersburg. (Pet. aj. tel.) Partya carska wraz z dziećmi przeniosła się wczoraj z Carskiego Siola do Peterhofu.

Z wyjątkiem Wittego!

Petersburg. Ogłoszono listę zamianowanych przez cara członków Rady państwa, którzy zobowiązani są brać udział we wszystkich posiedzeniach. Lista zawiera

Podjeunuje się malowania sal, pokoi i kosciołów farbami olejnymi, kaszcinowemi i klejowemi, również malowania i lakierowania drzwi okien, portali, fasad i wszelkich robót w zakres malarstwa wchodzących.

Telegramy „Nowin”.

Reforma wyborcza.

Okręgi wyborcze w Galicyi.

Wiedeń. Subkomitet, wybrany przez komisyę parlamentarną Koła Polskiego, a składający się z posłów Abramowicza, Bobrzyńskiego i Głabirskiego, który miał wypracować projekt podziału okręgów wyborczych dla Galicyi, wczoraj ukończył swe prace (Galicya ma otrzymać 100 mandatów z czego tylko 28 przypadnie Rosinom). Stan posiadania Polaków (dotąd 72 mandaty) nie będzie zmieniony.

Wybory miejskie w Wiedniu.

Wiedeń. Wczoraj odbyły się tu wybory w IV, powszechnem cieie wyborczom do Rady miasta. Wybory te są o tyle zajmujące, iż dają wyobrażenie o przyszłych wyborach do Rady państwa, opartych na powszechnem głosowaniu. Charakterystycznym jest, że po raz pierwszy od lat wielu antysemitów poniosło klęskę, bo straciło 4 mandaty. W samym mieście oddano głosów antysemitycznym 110.000, a socyalistycznym 98.000. Zauważyl jednak należy, że do Rady miasta obowiązywała osiadłość 3 letnia, która wyklucza wielu robotników. Do Rady państwa projektowana jest — jak wiadomo — osiadłość tylko 1-roczna. Wrazenie wywrót także ten fakt, że kandydat antysemityczny upadł w dzielnicy Margareten, z której od początku ruchu antysemitycznego, posłuje dr Lueger. Z drugiej strony jednak nie należy zapominać, że do Rady miasta tym razem bawie z tak zw. postępowych stronnictw własnych kandydatów nie stawiało, że więc wszystkie skoncentrowały się na kandydatów socyalistycznych.

—o—
Ułatwienie Chramca.

Zakopane. Rada gminna znaczną większość przylała rezynęcyę dra Chramca z urzędu wojska zakopińskiego.

—o—

Ka. Hohenlohe w Budapeszcie.

Budapeszt. Przybył tu prezydent ministrów ks. Hohenlohe i przed południem odwiedził dra Weckerlego.

Sejm chorwacki.

Zagrzeb. Wczoraj otwarto sejm chorwacki. Prezydent ze starszeństwa Bartie z opozycyi zjednoczonej zaznaczył w mowie, że naród oczekuje po tym sejmie reinkorporacyi Dalmacyi. Po odczytaniu przez

Karol Orlecki

MALARZ

braków, ul. Garbarska 12.

Za wykonanie wszelkich robót ręczną sumiennoscia i rzetelnoscia po najprzystępniejszych cenach. Polcejaży się Wł. Kisilowicz. P.T. Architektom Budowalczym i P.T. Puźniakom

sekretarza pisma odręcznie królewskiego, wprowadził deputata, według zrzeczo, bana. Tyłko członkowie stronnictwa narodowego witali go okrzykiem: „Niech żyje!”; posłowie opozycyjni wotali: „Niech żyje król chorwacki!”. Następnie posłowie udali się do kościoła. Gdy posłowie opozycyjni wchodziłi do sali obrad, galeria powitała ich krzykami i oburzona gwaltownie. Także przy oddawaniu pism uwiecznienijszych i przy wywoływaniu nazwisk posłów opozycyjni, galeria żywo klasnęła, zaś podczas odczytywania nazwisk z stronnictwa narodowego odzywały się burliwe okrzyki ironiczne. Przy nazwisku hr. Khauzen-Heideravro powstała niesłychana wrzawa. Posłowie opozycyjni i galeria krzyczała: „Perent! Świństwo i tyranio. Gdy przy wodociągu zagrzmil opróżnieniem galerji, p.o. Vinkowicz zawała: „Przy tem nazwisku nie można zachować spokoju!” (Burdzwe obłaski).

Iżba wybrała następnie komisję weryfikacyjną, poezna odrzucić się do piątku.

Strejk w Witkowiecach.

Opawa Rokowans zarządu przedsiębiorstwa w Witkowiecach ze strejkującymi pozostali bez rezultatu.

Strejk generalny w Włocławku.

Rzym. Iżba robotnicza uchwaliła proklamować strejk generalny, który powstanie na dzień popołudniu. Także w Medyolinie powstanie strejk generalny, który rozciągnie się i na drukarnie.

Rzym. W Rzymie pamięć strejk generalny, w Medyolinie również. Natomiast w Genui i Bolonii większość robotników przeciwna jest strejkowi. Strejk ma sokołny przebieg i zdaje się, iż rychło się skończy.

Strejk w Francji wzmagają się.

Paryz. Liczna strejkujących robotników przerywała automobilowego departamentu Saine wynosił już 25.000. Do strejkujących przylżyły się wielu robotników metalicznych i najwzrost kotlarskich. 800 fabrykantów i automobilów i kilko postawiono odrzucić wszystkie żądania strejkujących.

Anarchizm.

Paryz. Śledztwo wykazało, że Habert i Bouchard stali w związku z ruchem anachistycznym. Bouchard był swego czasu współpracownikiem dziennika anarchistycznego „Liberté” i wspólnie z Habertem zjednoczono kilka laty założyli anarchistyczne przedzienniki.

O miny morskie.

Lipsk. Trybunał sąsądził sekretarza rządowego Zentlobera na 4 lata, a montera Konrada na 8 lata więzienia za zdradę stanu. Zdradzili oni konstrukcyje min morskich w Ameryce, Rosji i Francji.

Dużo zbrojenia się.

Londyn. W Izbie gmin deputowany Viven zgłosił rezolucyę z wezwaniem do rządu o pozyczenie środków w celu zmniejszenia wydatków na zbrojenia się i wzmocnienia sprawy ograniczenia się zbrojenia, do porządku dziennego pokojowego kongresu w Hadze. Po dłuższej dyskusji, w której brał także udział sekretarz stanu dla spraw zagranicznych Grey, rezolucyę uchwalono.

Różne wiadomości.

Rusini na Węgrzech podczas ostatnich wyborów sejmowych ponieśli zupełną klęskę:

ani jeden ruski narodowiec nie został tam wybrany. Słowacy, Serbowie, Chorwaci, Niemcy i Rumuni będą mieli w Budapeszcie swych przedstawicieli. Tyłko „Ukraina” węgierska pozostała bez żadnego reprezentanta. „Dziś zapewne przyjdzie ten smutny rezultat, jak zawsze, „intruzów polskich”. W sejmie węgierskim zasiadają będą (rzej, Rusini i zmuszka i obradują. Lece on się zupełnie zmniejszył i uszedł do partji węgierskiej są to: Michał Artym (katolicki węgierski partja ludowa), par. Andrzej Dudyca (konstytucyjny) i dr Jasz Nehrebecki (węg. partja konstytucyjna). W sejmie węgierskim padniecie salety, że, jak wiadomo, do Dumy partstowej w Rosji, Rusinów wybrano nie więcej, jak n. p. — Tatarów. Skromna to nad wyraz garstka, gdy się zwasty, że tutajsi statystycy „ukraińscy” obliczają swych rodaków zakonordowanych na 80 czy 40 milionów.

Z prawy. Dwa najstarsze tygodniowe pisma nasze, „Mianowicie „Tygodnik Ludu” i „Wędrowiec”, wobec konkurencji, grzejącej im za strony „Świata”, porzuciły się dla stworzenia jednego wielkiego organu, poświęconego sprawom społecznym, literaturnym i sztukom. „Wędrowiec” przeszedł na własność firmy „Gebethner i Wolf”.

Śmiała ucieczka. Jak donoszą z Chalonsur Marne do pism paryskich, posługujący w tamtejszem więzieniu śledczym pod zarztem osławnego morderstwa Włoch Fiore, który ma opinię niebezpiecznego szkodnika i już kilkakrotnie był karany, uciekł ze swej celi onegdaj około 6 godziny rano. Ucieczka nastąpiła wśród niezwykłych okoliczności. Stwierdzono mianowicie, że szkodnik sprowadził sobie fałszywe klucze z kłesznego drutu, który zdobył w zagadkowej sposob. otworzył nim drzwi swej celi, a następnie drzwi magazynu, w którym było schowane jego ubranie. Tutaj przebrał się, wziął kilka rzeczy, związał je i spuścił się po nich na dziedziśnie. Następnie wytrzymał szorstwancie drzwi więzienia i zbiegł. Zmiał jednak opanieć miasto, udał się prosto do pałacu sprawiedliwości. Właśnie się do biera siedziącego śledczego, zapalił spokojnie lampę, rozbił i przeszedł kilka szaf, aż wreszcie w jednej z nich znalazł akta odnoszące się do jego sprawy. Zabrawszy je, opuścił pałac sprawiedliwości i sznił bez śladu.

Kłopoty Niemca nad Tamizą. Tymi dniami przebył do Londynu Prusak, śpiewak operowy. Zajeżdżał do hotelu i wnet poton udął się w odwiedziny do pewnego Niemca. Gdy mu przyszło wracać do domu, nie mógł sobie przypomnieć nazwy ulicy i hotelu, w którym zamieszkał. Kłopot był nie mały, bo przy tem wszystkim syna Germanii nie umiał ani słowa po angielsku. Wreszcie zażądał do jakiegoś sklepu, na którego wywieszenie widniał napis: „Tu mówią po niemiecku”. Zatelefonoano na policy, ale i ta nie zdołała wywiązać się z zadania. Dopiero najazitur śpiewak znalazł się w swym hotelu. A że przedtem nie miał ani papierów, ani swej partytury i kostymów, musiano owdziała pierwszy jego występ w operze.

Artym w hablicie Zabawa historycy czytamy w „Kuryerze Lwowskim”: „Jest znomo do dostarczenia smutny, chociaż sceny z Abbery przypominający obrazek... z kultury nowoludnego Lwowa. Oto zakon Bernardynów postanowił odnowić stare malowidła w swoim kościele, który, jak wiadomo, należał do najpiękniejszych zabudów dawnej Lwowa. Zmiał jednak, jak się to dzieje na całym świecie, przystąpić z pietyzmem do dzieła i powierzyć jego wykonanie artyście, któryby dawał wszelkie gwarancyje artystyczne, powołał lwowscy Bernardyni, jakiegoś malarza podrzędnego, prawie pokojowego, który w kwestjach artystycznych ra-

dzić się musiał zdania... uczniów szkoły przemysłowej.

„Nadsór artystyczny” nad malarzem wykonano gremialnie cały krzewit i to w takiej sposobie, że najpiękniejszą robotą Ignacego Krasnickiego, gdyby wstał z grobu i zobaczył to, byłoby napisanie drogiej kreacji „Konachomachist”. Oto mianowicie wyjechał „komisary artystyczny” w hablicie razem z malarzem na honoraryjnie podróży. Tutaj malarz na parkanie, czy na sztabekach smarując próby różnymi farbami, a komisary kłwają głowami, wybiera, jaki kolor byłby najlepszy do pomalowania kościoła!

Czyż nie jest to prawdziwa Abdera? — i czy op w Krakowie dał już byłoby możliwe takie rzeczy?”

Nespal był ostrzy. Ogrył popiołu podczas wybuchów Wawrzyniania nie tylko na lądzie wyrażdyli milionowe straty; wpływ ich szkodliwy doszedł też i głębia morza. Niecierpliwi mianowicie ostrzy! Zdzianem znawców zatoka neopaltistyczna przez całe dwa lata pozostanie bez ostrzy. Poniesie skutkiem tego wielkie straty tamtejsza ludność najbardziej, dla której obędzie połowy ostrzy stanowią niemal głownie źródła zarobku.

Paryz. Według spisu ludności z 4 marca liczy 2,781,000 mieszkańców. W roku 1901 liczył 2,660,000.

Pałac pokoju w Hadze. W bieżącym miesiącu nastąpi rozstrzygnięcie konkursu architektów na pałac pokoju w Hadze, który zbudowany był ma w słynnym tamtejszym parku miejskim kosztem kilku milionów złotych holenderskich, ofiarowanych przez zwana milionarda i filantropa, Amerykanina Carnegiego. O ile wiadomo, także polscy architektci przyjęli udział w konkursie.

Par Anglii — buddysta. Jest nim potomek starożytnego rodu, Earl of Mearborough. Mimo, iż ma on już 63 lat, podobnił tymi dniami we Florencji wdowę po kapitanie Cezare. Lord jest człowiekiem bogatym; jego dobitó roczny wynosi 850,000 koron. Polityka i wogóle życie publiczne go nie interesuje. Csaż jego uwagę pochłaniają sprawy religijne. Przed kilku laty wykreśli się wiary anglikanckiej i stał się jawnym wyznawcą Buddy.

Humorystyka wyborcza. Tradycyjnie do brego humoru nie sągaję. Niedawno ogłoszono kilka drobniaków z „Plotki, redagowanej przez poetę p. Kasimiera Łuskowskiego, dziś podajemy wyjątki z „Dzielnicy, który po zwieszeniu „Muzei, jest niesprzecznie chronie najdawniejszego piśmie mu moralystycznym piaskiem:

Chcę raz, raz. — Ze te ten rząd w sąsiedzie nasz warzęć. — Cóż lasięgę! — W Endri na po-za wybrany został Rząd. — Nie, to nie. Przynajmniej choć raz będzie Rząd — porządy.

Najwyższe odznaczenie za polski wyrob. Na wystawie kucharzkiej i higienicznej w Paryżu, orszakowej w Jardin de Tuilleries, przyznano naszej krakowskiej firmie, Wacławowi Fackowi, znanemu i ulubionemu restauratorowi, za wystawione likiery własnej fabrykacji wielką nagrodę („Grand Prix), złoty medal i dyplom honorowy. Po wieściach lasnach, laury paryskie dają namstem przemysłowy kulinarnemu świadectwo, jak najlepsze. Jono tak dalej na drodze samodzielności domowego przemysłu.

Skład fortepianów

W. BARABASZ

Kraków, L. 39, i. p. Linia A-B.

(Dom W-ogo Wł. Fischera.)

Tani sklep chrześcijański „Pod Kościuszką”

W Krakowie, ulica Mikołajska L. 4

połącza on obecną porę: Materya modne wainiane, volle, batysty, żefry kretony, perkalce, satyny i t. p. — Bluzki i hałki gotowe — Firanki oraz bieliznę sztolową. — Bluzina damska i meška własnego wyrobu. — Krawaty w najnowszych fasonach. — Wyprawy ślubne. — Ciepło bardzo niskie stałe. — Próbkę wysła się odwrutnia i opłaconą. — Sklep w modzie i świeża tkaniny

MAGAZYN MEBLI

I ZAKŁAD TAPICERSKO - DEKORACYJNY

KAJETANA DUDZIĄKA

w Krakowie, ul. Floryańska l. 36, I. p.

Posiada na składzie: kompletne urządzenia pokoi jadalnych, sypialnych i salonów, biura amerykańskie, oraz sofy wszelkiego rodzaju, pokrycia meblowe, materace, poduszki, kołdry, portyery, firanki itp. Podejmuje się urządzeń pojedynczych pokoi i kompletnych mieszkań, tapetowania tychże, zakładania firanek, stor, przerabiania mebli, oraz wszelkich innych robót w zakres tego zawodu wchodzących.

Ogłoszenie licytacji

dnia 14 Maja 1906 roku i dni następnych.

Dyrekcya Kasy Oszczędności m. Krakowa

podaje do publicznej wiadomości, iż w tutejszym

Zakładzie pożyczkowym na zastawę ruchome

Kosztowności

w złocie, srebrze i drogich kamieniach

a mianowicie: Nr. 5.402, Nr. 8.490, Nr. 8.736, Nr. 9.560, Nr. 16.432, Nr. 22.589 z roku 1904 i od Nr. 22.974 do Nr. 30.968 z roku 1904 oraz od Nr. 1 do Nr. 14.078 z roku 1905, t. j. do dnia 30 Kwietnia 1905 r. włącznie, tudzież ubrania, bielizna, dywany, maszyny do szycia, rowery, broń myśliwska i aparaty fotograficzne, Nr. 2.879 z roku 1902, Nr. 30.787, Nr. 31.556 z roku 1904, Nr. 7.480 z roku 1905 i od Nr. 9.659 do 23.127, t. j. do dnia 31 Października 1905 roku włącznie zastawione, a dotąd nie wykupione, ani prolongowane, stosownie do § 22 Statutu, zostaną sprzedane najwięcej dającemu w drodze publicznej licytacji, która odbędzie się dnia 14 Maja 1906 r. i dni następnych o godzinie 9 1/2, przedpołudniem

przy ulicy Szpitalnej L. 15.

Wzywa się zatem strony interesowane, aby we własnym interesie przed terminem licytacji do dnia 12 Maja 1906 roku włącznie, pospieszyły z wykupnem lub prologowaniem swoich zastawów.

454